

Lescha davart la taxa da cura e la taxa per promover il turissem

Revisiun parziala

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas dunnas cusseglieras
Prezai signurs cussegliers

La lescha davart la taxa da cura e la taxa per promover il turissem ei la basa per la promoziun turistica. Il cussegl da vischnaunca sa sin proposta dalla suprastanza communal respectivamein dalla radunonza generala dall'Uniun da turissem adattar las tariffas alla carischia (art. 14). Quei ei succediu la davosa gada ils 24 d'october 2007 en ina seduta communal dils dus cussegls da vischnaunca da Tujetsch e Mustér. Gia lu ein ins sedumandaus, schebein ei fussi buca indicau da reveder la lescha. A vesta dallas grondas stentas d'anflar ina sligiazion sin palancau cantunal (KTA), han ins desistiu d'ina revisiun. La sligiazion cantunala ei aunc adina buca anflada. Tuttina propona la suprastanza communal da spitgar cun ina revisiun totala entochen che las discussiuns sin basa cantunala ein finidas.

En connex cun la revisiun dalla lescha da taglia communal ha l'administraziun cantunala da taglia fatg attents nus (brev dils 18 da schaner 2008) sin la reglamentaziun ella lescha davart la taxa da cura concernent ils mieds legals (art. 25). Quella formulaziun corrispunda buca pli alla legislaziun cantunala. Tenor art. 27, alinea 4 dalla nova lescha davart las taglias communalas e las taglias da baselgia (GKStG) ei la suprastanza communal en principi buca pli cumpetenta per fatgs da taglia e consequentamein per la tractaziun da protesta e recours sin quei intschess.

La nova stipulaziun cantunala secloma sco suonda:

⁴*L'executiva d'ina vischnaunca ei cumpetenta per levgiaments da taglia. Ella sa denton buca funcziunar sco autoritad da taxaziun e da protesta.*

⁵*La vischnaunca nominescha ina autoritad per decisiuns davart il relasch da taglia e davart l'amortisaziun administrativa.*

Cunquei che la taxa da cura ei era ina specia da taglia, sto quei art. 25 vegnir midaus.

Tenor art. 15 dalla lescha davart la taxa da cura ha la vischnaunca delegau l'execuziun dalla lescha e l'administraziun dallas entradas all'Uniun da turissem. La suprastanza communal ha denton la survigilonza suprema digl incassament, dil diever dalla taxa da cura e dalla taxa per promover il turissem.

La formulaziun vertenta secloma sco suonda:

Art. 25 Mieds legals

Encunter in quen ni ina disposiziun sa il pertuccau protestar enteifer 20 dis dapi la comunicaziun alla giunta dall'Uniun da turissem. La protesta ha da succeder a scret cun aschuntar ils mussaments necessaris.

La giunta relai ina decisiun da protesta motivada en scret cun indicar ils mieds legals. Encunter quella decisiun sa vegnir recurriu enteifer 20 dis alla suprastanza communal.

Encunter disposiziuns e decisiuns dalla suprastanza communal, las qualas ston cuntener indicaziuns davart ils mieds legals, san ins far recours alla Dertgira administrativa dil cantun Grischun enteifer 20 dis dapi la comunicaziun.

Considerond las directivas d'art. 27, alinea 4 propona la suprastanza communal la suandonta adattaziun:

Art. 25 Mieds legals

¹*Encunter in quen ni ina disposiziun dall'Uniun da turissem sa il pertuccau protestar enteifer 30 dis dapi la comunicaziun agl uffeci da taglia communal. La protesta ha da succeder a scret cun aschuntar ils mussaments necessaris.*

²*Encunter disposiziuns e decisiuns digl uffeci da taglia communal, las qualas ston cuntener indicaziuns davart ils mieds legals, san ins recuorer alla Dertgira administrativa dil cantun Grischun enteifer 30 dis dapi la comunicaziun.*

En quei connex drova ei era ina adattaziun d'art. 24, che secloma sco suonda:

Art. 24 Disposiziuns penalas e taxaziun tenor apprezzaziun

Tgi che cunterfa a questa lescha ni a prescripziuns che sebasan sin quella, vegn castigaius dalla vischnaunca (vegl: suprastonza communal) cun ina multa da frs. 50.-- tochen frs. 5'000.--. Taxas defraudadas ein da pagar suenter.

Sche tals che vegnan obligai da pagar la taxa da cura ni la taxa per promover il turissem neqliqueschan duers ch'els han tenor questa lescha, en special sch'els fan indicaziuns fallidas, rendan quen mo per part ni insumma buc, setegnan buca ni pér cun retard vid l'obligaziun d'annunzia e sch'els pagan buca las taxas ch'ils hosps han da pagar, sa la vischnaunca (vegl: suprastonza communal) - sin proposta dalla giunta dall'Uniun da turissem - fixar las taxas e contribuziuns conform ad ina taxaziun tenor apprezzaziun. Encunter quella taxaziun sa mo vegnir fatg recuors cun la reproscha ch'ella seigi arbitraria.

La lescha davart la taxa da cura cuntegn determinaziuns che pertuccan buca mo fatgs da taglia (taxa da cura), aschia che buca tuts fatgs duessen automaticamein vegnir adossai agl uffeci da taglia communal. Cun la formulaziun generala ha la vischnaunca la pusseivladad da separar ils cass e fixar successivamein ina certa pratica. Quella problematica ei vegnida dilucidada cun ils specialists dall'administraziun cantunala da taglia. Els san acceptar in tal proceder.

Applicaziun dalla nova costituziun communal

Per la secunda gada suttametta la suprastonza communal ina lescha al cussegl da vischnaunca sin fundament dalla nova costituziun communal. Tenor quella ei il cussegl da vischnaunca cumpetents da relaschar leschas (art. 36, alinea 1, littera c). Conform ad art. 21, lit. b ein tals conclus da suttametter al referendum facultativ. Enteifer 20 dis dapi la publicaziun ufficiala dil conclus dil cussegl da vischnaunca san 80 votants pretender, che tals conclus vegnan suttamess alla votaziun dil pievel.

La suprastonza communal savess proponer al cussegl da vischnaunca da suttametter ina tala fatschenta alla votaziun dil pievel (art. 45). Plinavon san siat cussegliers pretender ch'ina lescha vegni suttamessa alla votaziun all'urna (art. 36, alinea 2).

Igl ei necessari da stabilir ina clara pratica per l'applicaziun dalla nova costituziun communal. Ussa setracta ei da fixar ils criteris per suttametter voluntariamein ina fatschenta alla votaziun all'urna. El cass concret ei la situaziun fetg clara. Cunquei ch'ei va sulettamein per ina adattaziun formala, eis ei buca opportun ed indicau da suttametter quella revisiun alla votaziun dil pievel. Quei corrispunda era allas declaranzas fatgas tier la tractaziun dalla costituziun.

Consideraziuns finalas

La suprastonza communal constatescha che la revisiun proponida cumpeglia sulettamein prescripziuns purmein formalas davart la procedura concernent la taxaziun ed ils mieds legals. Ella ei consequentamein da fetg pintga muntada per la promoziun turistica.

Tier nossas sondaziuns havein nus constatau, che paucas vischnauncas han entochen oz fatg la revisiun pretendida. En in cass ei quei schizun succediu a moda fallida. En stretga collaboraziun cun l'administraziun cantunala havein nus preparau la proposta, che nus suttamettein a Vus per approbaziun. Tenor nossas contractivas corrispunda la versiun presentada allas pretensiuns dalla lescha cantunala, aschia che nus savein quintar cun ina approbaziun entras la Regenza.

Proposta

Considerond la situaziun sura presentada

p r o p o n a

la suprastonza communalala al cussegl da vischnaunca:

1. d'approbar la revisiun d'art. 24 e 25 dalla lescha davart la taxa da cura e la taxa per promover il turissem;
2. da suttametter quei conclus conform ad art. 21. littera b dalla costituziun communalala al referendum facultativ.

Suprastonza communalala Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Dr. Dumeni Columberg

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 12 da fevrer 2009